

Caterina d'Aragó i Ferran el Catòlic a Mallorca

Autor: Cesc Garrido

Data de publicació: 28-04-2021

En Cesc Garrido ha trobat rastres d'una estada de Caterina d'Aragó al palau de l'Almudaina de Ciutat de Mallorca, on es casà per poders amb Artur Tudor, príncep d'Anglaterra, dos anys abans del que afirma la història oficial, i evidències que també hi sojornà el seu pare, En Ferran II d'Aragó el Catòlic, fet que la història oficial també obvia.

Introducció

Fent recerca per la xarxa sobre Caterina d'Aragó, filla dels Reis Catòlics, he trobat un seguit de documents en què s'especifica que ella i el seu pare Ferran II van viure a l'illa de Mallorca, una dada que no consta ni en la història oficial sobre Caterina ni en la de Ferran.

Primer document: Caterina d'Aragó vivia a 'Majoreta' i l'any 1499 es va casar «per verba de praesenti». Una carta anglesa

He trobat una carta en anglès on s'hi diu que Caterina d'Aragó va contraure matrimoni el 19 de maig del 1499 amb el príncep de Gal·les Artur. Estem parlant d'una cerimònia que es va celebrar dos anys i mig abans del que fa explícit la història oficial: el 14 de novembre del 1501. El casament va ser per verba de praesenti. Per entendre'ns, va ser una boda per poders. Caterina va donar potestat al doctor De Puebla, un servent seu, perquè viatgés a Anglaterra i la casés en nom seu amb Artur Tudor, el fill primogènit del rei del país.

Però abans de llegir l'esmentada carta anglesa, afegeixo el text que ve tot seguit i que he trobat a la wikipedia. Aquest text ens permetrà conèixer la versió oficial del viatge que va dur Caterina d'Aragó cap Anglaterra.

Diu la wikipedia: "El 17 d'agost de 1501, l'embarcació de la infanta va llevar àncores des de la Corunya vers Anglaterra, però al golf de Biscaia el pal major de l'embarcació es trencà i va haver de fondejar al port de Laredo, fins a poder iniciar novament el viatge el 27 de setembre del mateix any. Després d'un mes de navegació, Caterina albirava

el port de Plymouth, on fou rebuda pel bisbe de Bath, en representació del príncep. El 14 de novembre és casada amb el desconegut, jove i malaltís príncep de Gal·les (Artur de Gal·les) a la catedral de Sant Pau de Londres”.

També ens ajudarà a conèixer el relat oficial la lectura de la contraportada del llibre intitulat Catalina de Aragón, Reina de Inglaterra, redactat per Almodena de Arteaga, duquessa del Infantado. De Arteaga escriu: «Caterina va deixar Granada rumb a Londres l'any 1501 per casar-se amb el Príncep de Gal·les».

Una vegada coneguda la versió oficial, llegirem la carta en anglès que ve a continuació i que hem extret de l'enllaç següent:

<https://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol1/pp199-213#highlight-first>

Marriage ceremony.

241. Arthur, Prince Of Wales, and Katharine, Princess Of Wales.

On the 19th of May 1499, being Whit-Sunday, after the first mass, and at about 9 o'clock in the morning, Arthur Prince of Wales ; Doctor De Puebla in his quality of proxy of Katharine, Princess of Wales ; William, Bishop of Lincoln ; John, Bishop of Coventry and Lichfield, with many other persons, entered the chapel of the manor of Bewdley, in the diocese of Hertford, in order to perform, and respectively to witness, the nuptial ceremony per verba de præsenti, between the said Prince and Princess of Wales.

The Bishop of Coventry and Lichfield said in a clear voice to the Prince of Wales that it was well known how much King Henry wished that the marriage between him and the Princess of Wales should be contracted per verba de præsenti, that is to say, that it was to be henceforth indissoluble. Doctor De Puebla, duly authorized by the Princess of Wales, had come to this holy place, in order to perform, in the name and in the stead of the said Princess, the rites prescribed by the Church. Moreover, the Pope had dispensed with all obstacles to this matrimonial union. It was therefore his duty, there to declare his opinion and his will.

After this peroration, the Prince of Wales said in a loud and clear voice to Doctor De Puebla that he was very much rejoiced to contract with Katharine, Princess of Wales, daughter of King Ferdinand and Queen Isabella of Spain, an indissoluble marriage, not only in obedience to the Pope and to King Henry, but also from his deep and sincere love for the said Princess, his wife.

De Puebla answered the Prince of Wales that he was the more gratified by this declaration, since the marriage was the fruit of his incessant labours. In the name of the Princess Katharine he declared that he was willing to conclude an indissoluble marriage.

The Bishop of Coventry and Lichfield then asked De Puebla whether he had sufficient power to act as proxy of the Princess Katharine. The power was delivered by De Puebla to the Bishop, and read in a loud voice by Doctor Richard Nic [The power of the Princess of Wales to Doctor de Puebla, dated "in the town of Mayorete, 12th March 1499" follows].

After the power had been read, the Prince of Wales took, with his right hand, the right hand of Doctor De Puebla ; and Richard Peel, Lord Chamberlain of the Prince, and Knight of the Garter, held the hands of both in his bands. In this position the Prince declared that he accepted De Puebla in the name and as the proxy of the Princess Katharine, and the Princess Katharine in his person as his lawful and undoubted wife.

The same ceremony was repeated, and De Puebla declared, in the name of the Princess Katharine that she accepted the Prince of Wales as her lawful and undoubted husband.

The signatures of the witnesses follow ; among them are to be found those of Bernard André, and the notary Johanne de Tomayo, secretary to De Puebla.
Latin. pp. 18.

Traducció de la carta

D'aquesta carta, jo n'he fet la traducció que segueix. La dividiré en sis parts per a una millor comprensió.

-Part 1a:

“El 19 de maig de 1499, essent Diumenge Blanc (Festa de Pentecostès), després de la primera missa, i cap a les nou del matí, Arthur Prince of Wales, el doctor De Puebla en la seva qualitat de representant de Katharine, princesa de Gal·les, William, bisbe de Lincoln i John, bisbe de Coventry i de Lichfield van entrar amb moltes altres persones a la capella de la mansió de Bewdley, a la diòcesi de Hertford, per realitzar-hi —i respectivament presenciar— la cerimònia nupcial «per verba de praesenti» entre el dit príncep i la princesa de Gal·les.

-Part 2a:

“El bisbe de Coventry i de Lichfield va dir amb veu clara al príncep de Gal·les que era ben sabut que el rei Enric va desitjar que el matrimoni entre aquell i la princesa de Gal·les es contractés «per verba de praesenti»; és a dir, que havia de ser des d'aquell moment indissoluble. El doctor De Puebla, degudament autoritzat per la princesa de Gal·les, havia vingut a aquest lloc sagrat, per realitzar, en nom i en lloc de la mencionada princesa, els ritus prescrits per l'Església. A més, el Papa havia solucionat tots els impediments d'aquesta unió matrimonial, perquè era el seu deure declarar la seva opinió i la seva voluntat.

-Part 3a:

“Després d'aquesta peroració, el príncep de Gal·les va dir amb veu alta i clara al doctor De Puebla que es va alegrar molt de contractar un matrimoni indissoluble amb Katharine, la princesa de Gal·les, filla del rei Ferran i la reina Isabel·la d'Espanya, no només en obediència al papa i al rei Enric, sinó també pel seu profund i sincer amor per la dita princesa, la seva dona.

-Part 4a:

“De Puebla va respondre al príncep de Gal·les que estava molt satisfet per aquesta declaració, ja que el matrimoni va ser fruit de les seves incessants labors. En nom de la princesa Katharine va declarar que estava disposat a concloure un matrimoni indissoluble.

-Part 5a:

“El bisbe de Coventry i de Lichfield va preguntar a De Puebla si tenia prou poder per exercir de representant de la princesa Katherine. El poder fou lliurat per De Puebla al bisbe i llegit en veu alta pel doctor Richard Nic [segueix el poder de la princesa de Gal·les al Doctor de Puebla, datat «a la ciutat de Mayorete, el 12 de març de 1499»].

-Part 6a:

“Un cop llegit el poder, el príncep de Gal·les va agafar, amb la mà dreta, el doctor De Puebla; i Richard Peel, Lord Chamberlain del Príncep i Knight of the Garter van tenir les mans de tots dos a les seves bandes. En aquest càrrec, el príncep va declarar que acceptava De Puebla en nom i apoderat de la princesa Katharine i la princesa Katharine en la seva persona com a dona lícita i indubtable.

“La mateixa cerimònia es va repetir, i De Puebla va declarar, en nom de la princesa Katharine, que acceptava el príncep de Gal·les com el seu marit lícit i indubtable.

“Segueixen les signatures dels testimonis; entre ells es troben els de Bernard André, i el notari Johanne de Tomayo, secretari de De Puebla. Llatí. pàgines 18”.

On és troba Mayorete?

Hem llegit la lletra que parla d'aquest casament per poders entre Caterina i Artur. Doncs bé, la versió oficial espanyola ignora tal esdeveniment, cosa que crida l'atenció. «Per què s'amaga aquesta dada?» ? em pregunto.

A la carta anglesa s'hi diu també que el document de casament per poders que Caterina va lliurar al doctor de Puebla va ser confegit a la ciutat de «Mayorete». Una dada també obviada.

L'explicació més plausible que trobo per justificar l'ocultació de tot plegat és el topònim que delata la ciutat on resideix Caterina: la ciutat de Mayorete. Com veurem, aquesta denominació fa referència a Ciutat de Mallorca. I en el relat oficial ?en part inventat? no consta enlloc que Caterina d'Aragó visqués en el cap i casal d'aquella illa i d'aquell regne.

Per tant, la ciutat de Mayorete és el lloc on la Princesa de Gal·les va lliurar el poder al Dr. De Puebla per tal que en fos l'apoderat. Si torneu a llegir la part 5a de la carta traduïda, allí s'hi esmenta Caterina d'Aragó com a Princesa de Gal·les. Per tant, Caterina és una princesa, la princesa de Gal·les, i si és una princesa, el fet vol dir que viu en un palau reial: en un palau reial de la ciutat de Mayorete. Molt probablement, la Princesa de Gal·les hi va viure dos anys llargs abans de viatjar cap a Anglaterra.

2n document: «Mayoreto» dins Carles I sense censura

Des d'un altre ordre de coses, llegint el llibre d'història escrit per En Jordi Bilbeny intitulat Carles I sense censura m'adono que ell també troba aquest topònim. L'ha trobat amb la variant «Mayoreto» i fa referència a una residència de Ferran II el Catòlic, pare de Caterina. Jo penso que és normal que pare i filla visquin plegats, al menys algunes temporades.

Al final de l'article veureu que tant Ferran II el Catòlic com Caterina d'Aragó estan vinculats a Majoreta, la més gran de les Illes Balears, és a dir, Mallorca.

3r document: esment de «Majoreta» com una de les Illes Balears

En el llibre Recuerdos y Bellezas de España, Mallorca, dibujados en láminas por F. J. Parcerisa, acompañadas de texto por P. Piferrer, a la pàgina 131 (que està digitalitzat i porta el segell de l'Ateneu Barcelonès) hi trobem el text que segueix:

Cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge

Del document anterior, En Francesc Magrinyà n'ha fet la traducció del passatge que va des de «Dux quoque» fins a «sedis Barchinonensis», en el qual hi apareix el terme «Majoretas». Heus ací el text llatí:

“Dux quoque praedictae urbis Deniae, dum viveret, nomine Mudjehid, interventu jiam dicti Pontificis, revocavit atque subdidit insulas praelibatas Baleares, quas nunc vulgo Majoretas et Minoretas vocant, sub jure et diocesi Sanctae praefatae sedis Barchinonensis”.

Diu la traducció:

"Així mateix, mentre visqué, l'Alcaid d'aquesta ciutat de Dénia, anomenat Mudjehid, va fer retornar i sotmetre, a l'autoritat i diòcesi de la citada santa seu barcelonina" i amb la mediació del citat Pontífex, les anteriorment citades illes Balears ?les quals ara el poble anomena «Majoretas» i «Minoretas».

Quant als termes «Majoretas» et «Minoretas», En Francesc Magrinyà em fa avinent el següent comentari:

?"Entenc que les «Majoretas» serien Mallorca i Menorca, i les «Minoretas», Eivissa i Formentera".

Quart i cinquè document: dos textos més vinculen Ferran II el Catòlic amb «Majorete»

Els dos documents que vénen a continuació vinculen Ferran II el Catòlic el 6 de desembre de 1513 amb «Majorete».

-El quart:

"Petrus de Urea.

Ludovicus Carocins.

Johannes de Lanuza.

The ratification of this league by King Ferdinand follows, dated Majorete, the 6th of December 1513.

Latin. Copy, written by Miguel Perez Almazan. pp. 16".

Troblem l'esmentat topònim a l'enllaç de dessota:

<https://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol2/pp172-185#highlight-first>

-El cinquè:

"Copy of the treaty of 17 Oct. (No. 2377) as altered by Ferdinand and ratified by him under date Majorete, 6 Dec. 1513. The principal change is that Ferdinand shall enlist 6.000 Germans, and the King of England shall bear the cost of their transport and, before 1 June next, send, Ferdinand their pay for one year or at least eight months, at 20.000 cr. per month".

El fragment anterior està extret del llibre digitalitzat Latin. Modern transcript from Simancas, pp. 8. See Spanish Calendar, Vol. II, No. 148. Heus ací l'enllaç a la publicació:

<https://www.british-history.ac.uk/letters-papers-hen8/vol1/pp1102-1121#highlight-first>

Documents sisè i setè: ratificacions del casament entre Caterina d'Aragó i el príncep de Gal·les Artur des de Mayorete.

-Document sisè: sobre Caterina d'Aragó

"234. Princess Katharine to Doctor De Puebla.

Ratifies all that has been transacted and concluded by him with Henry VII. concerning her marriage with the Prince of Wales.

Empowers him to repeat and to re-enact, in her name, all he has concluded and done in respect to the said marriage.

—Mayorete, 12th March 1499. Signed by the Princess of Wales, and countersigned by Almazan, but neither addressed nor indorsed. Latin.

A continuació, copiem l'enllaç on hem trobat el document:

<https://www.british-history.ac.uk/cal-state-papers/spain/vol1/pp199-213#highlight-first>

-Document setè: sobre el rei Ferran.

"2725. [4875.] LOUIS XII. Ratification of the truce for one year, made 13 March, 1513, by Francis duke of Valois in behalf of France and Scotland, with Peter de Quintana on the behalf of Ferdinand of Aragon, the Emperor Maximilian, Henry VIII, and Prince Charles, reciting the articles and also the commissions (dated respectively Orleans, 12 March 1513, and Mayorete, 16 Feb. 1514). Orleans, 14 March 1513".

I l'enllaç corresponent:

<https://www.british-history.ac.uk/letters-papers-hen8/vol1/pp1188-1194#highlight-first>

Conclusions

1a) Si consulteu la Gran Enciclopèdia Catalana i cerqueu Ferran II el Catòlic de Catalunya /Aragó, trobareu una ressenya escrita per Jaume Sobrequés i Callicó, on diu que Ferran II el Catòlic no va estar mai a Mallorca. Jo ho trobo estrany i no m'ho crec, i penso que en aquest article hi ha prou elements que fan pensar que Ferran II el Catòlic i la seva filla Caterina van viure a Mallorca molt de temps, o hi van fer estades llargues.

2a) Com que el palau reial principal de les Illes Balears és el Palau reial de Mallorca, és a saber el Palau de l'Almudaina, entenc que el topònim «Mayorete» o «Majorete» fa referència a l'illa de Mallorca.

3a) Els documents de més amunt que indiquen la ratificació del casament entre Caterina d'Aragó i Artur Tudor fan referència a l'esmentada Caterina d'Aragó en tant que princesa de Gal·les. Probablement, Caterina d'Aragó va signar, durant més de dos anys i des de l'illa de Mallorca, documents amb el nom de Princesa de Gal·les.

4a) Finalment, jo penso que Caterina, quan es va dirigir a Anglaterra per fer vida matrimonial amb el seu marit, va sortir de l'illa de Mallorca en vaixell cap a Roses o Cotlliure. Allà es va trobar amb el Bisbe d'Elna que la va acompanyar cap amunt. El viatge per terra va durar aproximadament un mes. Es conegut que el bisbe d'Elna tenia molt bona relació amb la Princesa de Gal·les, és a dir, amb Caterina.

Francesc Garrido Costa

NOTES:

Enllaç a la versió digitalitzada del llibre Recuerdos y Bellezas de España: Mallorca d'en Pau Piferrer:

https://books.google.es/books?id=ZxzdCebmjYsC&pg=PA131&lpg=PA131&dq=mallorca+majoreta&source=bl&ots=VBO_PA1F6w&sig=ACfU3U1UxEx3BEe-nshYe_a7LOBv-_04IQ&hl=es&sa=X&ved=2ahUKEwjL_6upkNTpAhVSBGMBHSI4CAYQ6AEwAXoECAsQAQ#v=onepage&q=mallorca%20majoretas&f=false